

УДК 338.24.01

Іваницька Т. Є.

*асистент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства,
аспірантка, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та
архітектури» м. Дніпропетровськ*

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ОСНОВІ ЛОГІСТИЧНИХ КРИТЕРІЇВ

У статті розглянуто сутність поняття критерій та показник, проведено аналіз науково-методичних підходів до визначення оцінки ефективності управління підприємством. Запропоновано використання логістичних критеріїв та показників ефективності управління ресурсами на будівельному підприємстві.

Ключові слова: критерії, показник, методичні підходи, ефективність управління, логістика, будівельне підприємство.

Постановка проблеми. Сучасні економічні відносини супроводжуються глибокими перетвореннями як в управлінні підприємствами, так і в середовищі їхнього функціонування. Соціально-економічні зміни стали причиною різкого зростання невизначеності зовнішнього середовища і для будівельних підприємств. У зв'язку з цим, відбулися істотні зміни моделей управління, і оцінка ефективності управління будівельними підприємствами набула визначального, особливо значущого статусу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз досліджень показав, що висвітленню методичних основ у галузі оцінки ефективності управління підприємством присвячено досить багато праць вітчизняних і зарубіжних вчених таких як, М. Аптер, О. Богданов, Ф. Бродель, Н. Вінер, Д. Гвішиані, С. Глазьев, В. Гриньов, В. Забродський, Дж. Кларк, М. Кондратьєв, О. Кузьмін, Ю. Лисенко, В. Маєвський, Л. Мельник, С. Меншиков, У. Мітчелл,

М. Моїсєєв, Р. Нельсон, Д. Новиков, В. Пономаренко, О. Пушкар, У. Ростоу, С. Рум'янцев, Г. Спенсер, Е. Тоффлер, Е. Федер, Дж. Форестер, Ч. Фрімен, Г. Хакен та інші.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз науково методичних підходів до оцінки ефективності управління підприємством та запропонувати логістичні критерії ефективності управління будівельним підприємством.

Виклад основного матеріалу. На даний час не існує єдиного підходу до оцінки ефективності управління будівельними підприємствами. Це обумовлено тим, що на практиці вимірність оцінок є досить великою, а кількісні порівняння параметрів ефективності управління часто не можуть бути здійснені. Існуюче різноманіття проведення оцінок та широкий діапазон показників ефективності управління будівельними підприємствами, часто не дозволяє досконало дослідити всі аспекти управління підприємством, або дають неоднозначність оцінки ефективності.

Необхідною складовою будь-якого методичного підходу до оцінки ефективності, є процедура обґрунтування системи критеріїв та показників оцінки, визначення узагальнюючого критерію, встановлення часткових критеріїв та взаємозв'язків між ними, розробка процедур формування інтегрального критерію на основі часткових тощо.

Процедура обґрунтування критеріїв для оцінки ефективності управління підприємством дозволяє встановити їх пріоритетність; виміряти критерії ефективності в кількісному або якісному вираженні за допомогою системи показників; пов'язати використовувану в оцінці управління групу критеріїв з обґрунтуванням необхідних коригувань основних показників діяльності підприємства, що дозволить отримати кількісну характеристику майбутньої тенденції. Для цього необхідним є уточнення понять «критерії» та «показники», з якими безпосередньо пов'язаний процес оцінювання.

Якщо узагальнити існуючі погляди науковців, критерій (від лат. *critērium* – засіб для судження) – ознака, завдяки якій відбувається оцінка, визначення або класифікація явища чи процесу. Незважаючи на деяку

умовність, критерії є ідеальним зразком для порівняння з реальними явищами (процесами), за їх допомогою можна встановити міру відповідності, наближення до заданої моделі сформованості того чи іншого явища (і базою для формулювання методичного підходу).

Для економічного дослідження важливим є визначення критерію того явища (процесу), на яке спрямоване дослідження. З огляду на це можна виокремити такі групи критеріїв:

- об'єктивні та суб'єктивні;
- якісні та кількісні.

Критерії класифікуються також наступним чином: інтегральні критерії як оцінка загального стану явища або процесу; часткові критерії як оцінка складників явища або процесу; одиничні критерії як оцінка окремих сторін складників явища або процесу.

Компонентом критерію є показник, який фіксує певний стан або рівень розвитку певного критерію. Показник – це явище або подія, за якими можна судити про динаміку певного процесу.

Таким чином, показники – це згруповані певним чином дані, що дозволяють оцінити судження про ключові аспекти функціонування систем (управлінських, економічних, соціальних тощо); а критерії – ознака чи сукупність ознак, які надають підставу для здійснення оцінки показників.

Проведений аналіз літературних джерел дозволяє виділити декілька способів формування критеріїв ефективності управління.

Перший спосіб для проведення оцінки ефективності передбачає формування адитивних або мультиплікативних критеріїв.

Адитивний критерій формується шляхом ділення на число показників ефекту суми добутоків часткових показників ефекту на коефіцієнти значимості кожного параметра, сума яких дорівнює одиниці:

Мультиплікативний критерій отримують шляхом множення добутоків часткових параметрів ефекту на коефіцієнти значущості даного параметра, сума яких дорівнює одиниці. Принциповий недолік використання такого

типу критеріїв полягає в тому, що відбувається компенсування недостатності одних якостей параметру за рахунок надлишку інших. У теоретичному плані це невірно, тому що критерії ефективності можуть бути непорівнянні між собою.

Другий спосіб формування критеріїв полягає в тому, що одну частину параметрів ефекту (які потрібно поліпшити) відносять до чисельника, а іншу частину параметрів (яке потрібно зменшити) – до знаменника.

Головним недоліком цього способу є те, що, зменшуючи знаменник, при незначній величині чисельника, можна забезпечити велике значення критерію. Тому такого роду критерій може бути застосований з використанням обмежень або на величину критерію, або чисельника, або знаменника. Найбільш відомим з цього типу критеріїв є критерій «ефект / витрати».

Третій спосіб полягає в тому, що один з параметрів ефекту максимізують або мінімізують, а на інші накладають обмеження. Такий спосіб передбачає наступні варіанти формування критерію:

- максимізувати прибуток (або інший параметр ефекту) при заданих обмеженнях на обсяг витрат і рівень ризику;
- мінімізувати обсяг витрат при заданих обмеженнях на прибуток і рівень ризику;
- мінімізувати рівень ризику при заданих обмеженнях на прибуток і обсяг витрат.

На нашу думку, найбільш оптимальним є поєднання першого (формування адитивних критеріїв) та третього способів (використання варіантів максимізації прибутку та мінімізації витрат), що дозволяє використовувати переваги та усунути недоліки кожного з них.

При розробці критеріїв оцінювання ефективності, на нашу думку, доцільним є застосування алгоритму запропонованого Л. Лисаковою, який складається із наступних етапів:

- визначення рівнів (високий, середній, низький чи оптимальний, припустимий, неприпустимий тощо), на яких має здійснюватися оцінювання, оскільки кожний з них передбачає відмінності у показниках;
- відпрацьовування набору показників, що в сукупності характеризують рівень розвитку оцінюваної якості, параметра, результату;
- ранжування показників та оцінювання факторів їх вагомості;
- застосування показників.

Одним з найбільш розповсюджених підходів до оцінки ефективності управління є цільовий підхід, згідно якого ефективність визначається як ступінь досягнення поставлених цілей. Прибічниками цього підходу є Д. Томпсон, В. Афанасьєв, Ю. Лавриков. Критерієм ефективності управління підприємством в цьому разі виступає ступінь досягнення цілей підприємства.

Під цілями можна розуміти стан, до якого прагнуть у майбутньому. Для більш точної характеристики необхідно визначити їх параметри: зміст, розмір і час необхідний для досягнення. Крім того, інтерес представляють носії цілей і взаємозв'язок між цілями.

Треба відзначити, що цей підхід можна застосовувати вибірково і обмежено для оцінки ефективності управління підприємством з ряду причин: цілі підприємства як складної соціо-економічної системи далеко не завжди можуть бути чітко сформульовані, що робить неможливим оцінку ступеня їх досягнення; якщо цілі сформульовані, то їх зазвичай багато і вони характеризують бажаний стан підприємства з багатьох сторін (ринкові, фінансові, організаційні, інноваційні цілі), що робить процедуру згортання оцінок ступеня їх досягнення до єдиної оцінки ефективності управління складною і неоднозначною; формування цілей діяльності підприємства з урахуванням умов зовнішнього середовища є однією з функцій управління підприємством, від якості та правильності їх постановки багато в чому залежить ефективність діяльності підприємства.

Наступним є еталонний підхід до оцінки ефективності управління підприємством, який часто пов'язують з поняттям бенчмаркінг. Бенчмаркінг - це процес виявлення, вивчення та адаптації кращої практики та досвіду інших підприємств для поліпшення діяльності свого підприємства. Термін «найкраща практика» відноситься до підходів, що забезпечують отримання видатних результатів, інноваційних в плані використання технологій і ресурсів і отримали визнання споживачів і експертів.

Прибічниками цього підходу є К. Сор, А. Керней. Основним критерієм ефективності при цьому є ступінь відповідності результатів, отриманих підприємством, згідно встановленого еталону.

Згідно вартісно-орієнтованого підходу, прибічниками якого є К. Сор, А. Керней, ефективність управління підприємством передбачає підвищення його вартості. Способами оцінки такого підходу є дохідний, витратний та порівняльний.

Дохідний спосіб оцінки ефективності управління підприємством заснований на обчисленні майбутніх доходів та визначенням їх поточної вартості. При розрахунку частини вартості управління у вартості всього керованого об'єкта, враховується: частка, яка забезпечує доходи у будь-якій формі в перспективі, коли ефективно управління почне приносити дохід.

Трудомісткість застосування дохідного способу полягає в тому, що розрахунок безпосереднього впливу управління на кінцеві результати діяльності підприємства є суб'єктивним, що не дозволить об'єктивно оцінити отримані кінцеві результати.

Основною відмінною рисою витратного способу є оцінка об'єкту за його складовим елементам (оцінка вартості технічного, інформаційного забезпечення управління, кадрів та ін.) Застосування витратного способу більш прийнятно для визначення вартості об'єкта, оцінка якого ще не проводилася.

Порівняння оцінюваного об'єкта з аналогами, ринкова ціна яких відома, головна особливість порівняльного способу оцінки управління

підприємством. Складність використання порівняльного способу часто викликана відсутністю аналогів.

Основні проблеми, які можуть виникнути у підприємства при використанні вартісно-орієнтованого підходу, полягатимуть у визначенні пріоритетних напрямків, розвиток яких в першу чергу дозволить підвищити ринкову вартість всього підприємства.

Для оцінки ефективності управління може бути використаний інший підхід, заснований на оцінці управлінської праці. Такий підхід називають також операційним підходом. Прибічниками цього підходу є А. Смикей, Г. Слезингер, А. Сильченков, А. Пригожин, Ю. Тихомиров. Критерієм ефективності згідно операційного підходу є ступінь результативності управлінської праці, управлінських рішень. Для цього, зокрема, має бути використаний показник ефективності, що характеризує ефективність системи управління, тобто результат виробництва, віднесений до ресурсів, які забезпечують його створення за допомогою функціонування керуючої підсистеми.

У рамках даного підходу існують поняття «продуктивність» і «економічна ефективність».

Існує величезна кількість показників цієї групи (фінансові коефіцієнти, різного виду «віддачі»: фондівіддача, віддача від вкладень до фонду оплати праці та ін.) Цей підхід дає можливість проводити порівняння серед господарюючих суб'єктів, що функціонують в подібних умовах (наприклад, в рамках однієї галузі) і давати порівняльні оцінки.

Оцінка ефективності як відношення витрат і результатів дуже сильно залежить від розглянутого часового інтервалу: підприємство, що вкладає в розвиток значні кошти може працювати в початковому періоді економічно неефективно, проте досягати поставлених цілей і давати економічний ефект у майбутньому.

Застосуванню цього підходу для кількісної оцінки ефективності управління перешкоджає низка обставин, пов'язаних з поняттям

«ефективність»: 1. виникає проблема оцінки ефекту (результату), що не зводиться до єдиного вимірника; 2. складно віднести отримані результати на рахунок визначеного суб'єкта чи виду управління; 3. необхідно враховувати фактор часу – багато управлінських заходів дають ефект через деякий час (підбір кадрів, їхнє навчання тощо); 4. недоцільно вважати результати керованих процесів підсумком тільки управлінської діяльності, оскільки на створення кінцевого « продукту» впливають, в першу чергу, безпосередні виконавці й ряд зовнішніх факторів.

Ще одним підходом до оцінки ефективності управління підприємством є підхід, що враховує баланс інтересів, згідно якого ефективність визначається як ступінь задоволеності процесом його учасників. При цьому задоволеність залежить від ступеня реалізації інтересів учасників у процесі. При застосуванні цього підходу до оцінки ефективності управління необхідно виділити групи, що беруть участь в процесі (власники, керівництво компанії, менеджери середньої ланки, споживачі, суспільство і ін.).

Кожна з цих груп має свої інтереси в існуванні підприємства, на підставі яких можуть бути сформульовані цілі діяльності підприємства та критерії ефективності з точки зору групи.

Оскільки інтереси зацікавлених груп у діяльності підприємства різноспрямовані, то критерієм ефективності управління при цьому підході виступає здатність підтримувати певний баланс між такими різними цілями, як обсяг продажів, прибуток, доходи, дотримання інтересів персоналу і покупців, захист навколишнього середовища і т.п.

Ефективність управління одним і тим же підприємством з точки зору різних зацікавлених груп буде різною, наприклад, підприємство, яке діє ефективно за оцінкою його власника (дає стабільний дохід, вимагає незначної участі власника в своїх справах), може отримати досить низьку оцінку ефективності управління з позицій потенційного інвестора. Тобто при оцінці ефективності необхідно враховувати для кого і ким вона проводиться.

У рамках цього підходу достатньо важко порівняти між собою два стани процесу управління, оскільки при зміні управлінських станів може відбуватись не тільки зміна інтересів різних груп, а й їх склад (з'являться нові члени, групи можуть об'єднуватись чи розпадатись), з'являться нові групи тощо.

Системний підхід, представниками якого є Д. Синк, А. Лоулер, Б. Мильнер, Г. Попов, Р. Петухов, Є. Лазуткін, А. Тихомирова, В. Рапопорт, базується на використанні інтегральних показників оцінки ефективності. При цьому критерієм ефективності виступає рівень результативності підприємства як соціально-економічної системи.

Згідно системного підходу, управління та його ефективність розглядається не на одному, а на трьох рівнях:

- як органічна частина більш високої системи.
- як самостійна цілісна система.
- як зосередження компонентів, що входять в цю систему, з притаманними їм специфічними властивостями.

У цьому випадку ефективність управління на першому рівні може бути виражена через результативність діяльності, так як результат управління проявляється опосередковано через результати всього підприємства, у взаєминах з зовнішнім середовищем.

На другому рівні ефективність управління виражається через характеристики її здатності до досягнення поставлених цілей.

На третьому рівні виділяється ефективність дії складових управління. Саме тут можуть бути розглянуті в конкретних формах функціонування сил, засобів, ресурсів.

В таблиці 1 наведено характеристику підходів до оцінки ефективності управління підприємством.

Характеристика підходів до оцінки ефективності управління
підприємством

Підхід	Критерій	Переваги	Недоліки
Цільовий	ступінь досягнення мети	<ul style="list-style-type: none"> - дає змогу порівняти отримані результати з поставленими завданнями; - орієнтує на досягнення цілей; - вказує на доцільність отриманих результатів 	<ul style="list-style-type: none"> - наявність складної системи цілей, що ускладнює процес вимірювання ступеня їх досягнення; - можлива суперечливість та неузгодженість поставлених цілей
Еталонний	ступінь відповідності еталону	<ul style="list-style-type: none"> - дозволяє визначити сильні та вразливі сторони підприємства порівняно з конкурентами або лідерами; - орієнтує на вдосконалення в напрямку досягнення еталонного рівня 	<ul style="list-style-type: none"> - складність застосування через обмежений доступ до інформації щодо показників діяльності конкурентів (лідерів) - складність врахування змін зовнішнього середовища
Вартісно-орієнтований	підвищення вартості підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - дозволяє дати вартісну оцінку досягнутим результатам; - орієнтує на отримання певного рівня віддачі на вкладений капітал 	<ul style="list-style-type: none"> - складність визначення пріоритетних напрямів діяльності, що дозволять підвищити вартість підприємства
Балансу інтересів	досягнення балансу інтересів зацікавлених сторін	<ul style="list-style-type: none"> - дозволяє врахувати важливість інтересів різних зацікавлених сторін; - орієнтує на досягнення збалансованості інтересів зацікавлених сторін 	<ul style="list-style-type: none"> - складність досягнення балансу інтересів через їх суперечливість та різноплановість; - не враховуються витрати ресурсів та отриманих результатів; - складно оцінити ступінь задоволення груп зацікавлених сторін
Операційний	співставлення результатів та витрат	<ul style="list-style-type: none"> - управління дозволяє співставити результати з витратами, понесеними на їх досягнення; - орієнтує на найбільш ефективне використання ресурсів 	<ul style="list-style-type: none"> - складно виокремити витрати, понесені на отримання певного результату; - необхідність врахування фактору часу
Системний	результативність підприємства як системи	<ul style="list-style-type: none"> - дає змогу відобразити багатогранність управління в цілому; - враховує взаємини 	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність єдиного погляду на виокремлення складових ефективності; - зміна критеріїв при

		<p>підприємства з зовнішнім середовищем; - акцентує увагу на об'єкті управління, що може бути представлений послідовністю «вхід – процес – вихід»; - враховує зв'язки між складовими підприємства як системи; - дає можливість оцінити ефективність за допомогою узагальнюючого показника, що охоплює різні аспекти управлінської діяльності</p>	<p>зміні часу, за який відбувається оцінювання - складно простежити доцільність витрат ресурсів; - складність встановлення відповідності між результатами та витратами ресурсів на їх отримання</p>
--	--	---	---

Розглянувши існуючі підходи оцінки ефективності управління, можна зробити висновок, що кожен методичний підхід має свої недоліки і переваги. На нашу думку, найбільш доцільно застосовувати системний підхід до оцінки ефективності управління підприємством, адже саме цей підхід дозволяє врахувати різні аспекти управління підприємствами. А усунути його недоліки, зважаючи на те, що системний підхід є базовим для логістичної концепції управління підприємством, є можливим шляхом використання в рамках системного – логістичного підходу до оцінки ефективності управління.

На сьогоднішній день ефективність управління будівельним підприємством великою мірою залежить від забезпечення безперешкодного руху потоків у конкретних умовах, координації дій усіх безпосередніх та непрямих учасників руху ресурсів і продуктів, здійснення руху з найменшими витратами усіх видів ресурсу, безперервного відстеження переміщення і зміни кожного об'єкта потоку й оперативне коригування його руху.

Будівельна галузь є однією з найбільш ресурсомістких галузей національної економіки. Забезпечення максимальної пристосованості до постійно змінюваних умов ринкового середовища та отримання переваг перед конкурентами за рахунок оптимізації потокових процесів, що відбуваються, можливо при застосуванні логістичного підходу до оцінки

ефективності управління ресурсами, за результатами якої можуть розроблятися виважені управлінські рішення.

Методологічна цінність логістичного підходу полягає насамперед у тому, що він містить і в розгорнутій формі висловлює вимоги нового підходу до об'єкта оцінки. Дуже важливо підкреслити: логістичний підхід сам по собі як такий не дає вирішення проблеми безпосередньо, він є знаряддям нової постановки проблеми.

Застосування логістичного підходу обумовлює необхідність визначення традиційних та логістичних критеріїв ефективності управління і докладного вивчення існуючих у вітчизняному будівельному комплексі особливостей ефективного управління потоковими процесами. Але ефект повинен враховувати не тільки ефект від використання об'єктів потоку, а й ефект від раціональності його руху. Тому оцінку ефективності управління не слід здійснювати виключно на основі традиційних критеріїв, що мають істотні недоліки, до яких можна віднести: суперечливість показників між собою і нездатність оцінити, з якими витратами і втраченими вигодами пов'язаний процес управління.

З точки зору логістичного підходу ефективність являє собою відношення фактичного ефекту, одержуваного від функціонування потоку до оптимального ефекту, який може бути отриманий в конкретних умовах виробництва при оптимізації потоку.

Нами пропонується підхід до оцінки ефективності управління на основі логістичних критеріїв ефективності, що дає можливість оцінити раціональність руху та використання обмежених ресурсів, тобто ступінь віддачі ресурсів та дозволить приймати найбільш раціональні рішення в управлінській діяльності підприємства

При практичному застосуванні логістичних критеріїв ефективності можна оцінити не тільки ефективність управління, але одночасно якість ведення господарської діяльності будівельного підприємства, міру інтенсифікації виробництва, ступінь інтеграції організаційної структури підприємства. У той же час, логістичні критерії дозволяють управляти

ресурсами в їх взаємодії та взаємозалежності з моменту включення їх в потік і до моменту виходу готової продукції шляхом суцільного контролю їх руху по всьому логістичному ланцюгу.

На основі теоретичного узагальнення поглядів на проблему, обробки емпіричних даних, ефективність управління визначена нами як інтегральний показник, що складається з взаємодоповнюючих критеріїв, що характеризують оптимальність та результативність управління. А. Черчата стверджує, що успішному використанню логістичного підходу при оцінці ефективності управління на будівельних підприємствах сприяє ряд чинників:

1. Організаційні. Координація розподілу ресурсів в будівництві передбачає створення відповідних організаційних структур управління.

2. Технологічні. Необхідним є забезпечення безперервності здійснення будівельних робіт, постійне і повне завантаження виробничих потужностей, поєднання в часі будівельних процесів і єдності виробничих і обслуговуючих операцій.

3. Економічні. Основою для забезпечення ефективності управління є взаємозалежність фінансово-економічних результатів діяльності всіх учасників будівельного виробництва і їхній вплив на кінцеві економічні результати будівельного підприємства.

В якості об'єктів оцінки ми розглядаємо ресурси підприємства – матеріальні, трудові, інформаційні, фінансові ресурси та основні засоби, які відповідної якості, у необхідній кількості мають надійти у потрібне місце в потрібний час з мінімальними витратами.

Для кожного виду ресурсів ми пропонуємо використати узагальнюючий критерій ефективності управління підприємством, яким виступає результативність підприємства як цілісної системи. Частковими критеріями першого порядку є результативність використання окремих видів ресурсів. Частковими критеріями другого порядку, що характеризують ефективність управління ресурсами, є логістичні критерії, а саме: кількість, якість, час і витрати. Показники, що характеризують критерії ефективності управління ресурсами, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Логістичні критерії та показники ефективності управління ресурсами

Ресурс	Показник	Кількість	Якість	Час	Витрати
Матеріальні	Зростання матеріаловіддачі порівняно з планом	Забезпеченість матеріалами = Фактичний обсяг поставок в межах плану / Потреба в матеріалах	Якість матеріалів = $1 - (\text{Обсяг неякісних матеріалів} / \text{Загальний обсяг матеріалів})$	Своєчасність поставок = $1 - \text{Кількість поставок з затримкою} / \text{Загальна кількість поставок}$	Зміна матеріальних витрат = $1 / (\text{Матеріальні витрати фактичні} / \text{Матеріальні витрати планові})$
Трудові	Зростання зарплато віддачі порівняно з планом	Забезпеченість трудовими ресурсами = Фактична чисельність в межах плану / Чисельність планова.	Коефіцієнт відповідності кваліфікації персоналу кваліфікації робіт = середній розряд робітників / середній розряд робіт	Коефіцієнт явок на роботу = $1 - \text{Коефіцієнт неявок}$	Зміна витрат на персонал = $1 / (\text{Витрати на персонал фактичні} / \text{Витрати на персонал планові})$
Фінансові	Зростання коефіцієнту оборотності об. засобів порівняно з планом	Забезпеченість фінансовими ресурсами = Фактичний обсяг фінансових засобів / Потреба в фінансових засобах	Зміна коефіцієнт автономії = Коефіцієнт автономії фактичний / Коефіцієнт автономії плановий	Коефіцієнт платіжної дисципліни = $1 - \text{Кількість прострочених платежів} / \text{Загальна кількість платежів}$	Зміна витрат на банківське обслуговування = $1 / (\text{Витрати на банківське обслуговування фактичні} / \text{Витрати на банківське обслуговування планові})$
Основні засоби	Зростання фондів віддачі порівняно з планом	Забезпеченість основними засобами = Фондоозброєність фактична / Фондоозброєність планової	Коефіцієнт інтенсивного завантаження = Обсяг виготовлення продукції / Потужність	Коефіцієнт екстенсивного завантаження = Фактичний фонд робочого часу / Плановий фонд робочого часу	Зміна витрат на утримання та експлуатацію обладнання = $1 / (\text{Витрати на утримання та експлуатацію фактичні} / \text{Витрати на утримання та експлуатацію планові})$
Інформаційні	Зростання доходу на грн. витрат на інформаційне забезпечення порівняно з планом	достатність	достовірність	своєчасність	Зміна витрат на інформаційне забезпечення = $1 / (\text{Витрати на інформаційне забезпечення фактичне} / \text{Витрати на інформаційне забезпечення планове})$

Висновки. У процесі будівництва, реконструкції, ремонту та утримання будівельних об'єктів задіяна велика кількість ресурсів підприємств і організацій різних сфер діяльності: матеріальних, трудових, енергетичних, транспортних і т.п. Вони взаємодіють за допомогою: постачання необхідними матеріального, трудовими та енергетичними ресурсами, виробництва на цій ділянці основних видів будівельних робіт, розподілу функцій між виконання робіт, функціонування транспортної складової в процесі виконання робіт за підтримки інформаційного забезпечення. Всі ці види діяльності потрібно організувати з урахуванням логістичного підходу, тобто вони повинні розглядатися як єдине ціле з метою досягнення бажаного результату з мінімальними витратами часу і ресурсів шляхом оптимального наскрізного управління потоками.

Логістичний підхід та використання логістичних критеріїв ефективності управління забезпечує системність і цілісність, оптимізацію сумарних витрат, єдність проектування і реалізацію проектів, тобто логістика дозволяє комплексно з системних позицій охопити всі етапи створення будівельних проектів.

Список використаної літератури

1. Андрухова О. О. Логістичний підхід до управління підприємством як логістичною системою / О. О. Андрухова // Науково-інформаційний вісник. Серія – економіка. – 2011. – № 3. – С. 207-211.
2. Баранець Г. В., Журнаковська К. І. Логістичний підхід в управлінні матеріальними ресурсами металургійного підприємства / Г. В. Баранець, К. І. Журнаковська // Економіка та регіон. – №3 (34) . – 2012. – С. 123-127.
3. Бахурець О. В., Таньков К. М. Науково-методичні положення бізнес-моделювання виробничо-логістичної діяльності підприємства /

- О. В. Бахурець, К. М. Таньков // БізнесІнформ. – №11(2). – 2009. – С. 9 – 11.
4. Бутов А. Формування ефективної системи управління логістикою на підприємствах / А. Бутов // Галицький економічний вісник. – 2012. – №3(36). – С. 161 – 166.
5. Васюк І. Методичні підходи до ефективного управління логістичними системами підприємств харчової промисловості / І. Васюк // Галицький економічний вісник. – 2011. – №4(3). – С. 157-163.
6. Клунко Н. С. Особливості логістичного підходу до оптимізації діяльності фармацевтичних підприємств на світовому ринку / Н. С. Клунко // Економіка промисловості. – № 1–2 (57-58). – 2012. – С. 194 – 201.
7. Селезньова Н. О. Логістичний підхід в управлінні як інноваційна модель розвитку підприємства / Н. О. Селезньова // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Пробл. економіки та упр. – 2008. – № 628. – С. 634 – 637.
8. Хамініч С. В. Логістичний підхід до формування конкурентоспроможності підприємств в умовах економіки знань / С. В. Хамініч // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Екон. науки. – 2009. – Вип. 152. – С. 168-173.

ИВАНИЦКАЯ Т. Е. МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫМ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ОСНОВЕ ЛОГИСТИЧЕСКИХ КРИТЕРИЕВ

В статье рассмотрена сущность понятия критерий и показатель, проведен анализ научно-методических подходов к определению оценки эффективности управления предприятием. Предложено использование логистических критериев и показателей эффективности управления ресурсами на строительном предприятии.

Ключевые слова: критерии, показатель, методические подходы, эффективность управления, логистика, строительное предприятие.

IVANYTSKA T. E. METHODOLOGICAL APPROACH TO EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF CONSTRUCTION NOW BASED LOGISTICS CRITERIA

The article considers the concept essence of criteria and indicators, the analysis of the scientific methodical approaches to assess the effectiveness of management. Proposed the using of logistics criteria and resources management effectiveness indicators in the construction enterprise.

Keywords: criteria, indicator, methodological approaches, management effectiveness, logistics, construction enterprise.